

zig houdt, alleen op de vroege dieren let. Daarentegen zijn er diverse waarnemingen van verzamelaars, die belangrijk later liggen dan 18.VIII, mijn oorspronkelijke slotdatum.

In 1940 noteerde VÁRI een gaaf ♀ te Nunspeet op 22.IX. In 1942 meldde H. VEEN een afgevlogen ♀ van Steenwijkerwold op 30.VIII en zag wijlen Prof. BROUWER op 3.IX twee exemplaren te Zeist, terwijl laatstgenoemde in 1947 op 13.IX een afgevlogen ♀ te Chaam opmerkte. De kroon spant wel 1950, toen Pater MUNSTERS *jurtina* nog tot in de eerste helft van October te Stein waarnam. Dat lijkt er dus op, of de vlinder wel eens een tweede generatie kan voortbrengen. Maar volgens de literatuur is daar niets van bekend. Deze kwestie is natuurlijk alleen op te lossen door kweken. Blijken er broedsels te bestaan, waarvan een groter of kleiner deel doorgroeit en zich nog hetzelfde jaar tot vlinder ontwikkelt, dan kunnen we veilig aannemen, dat de meeste zeer late vangsten van een partiële tweede generatie afkomstig zijn.

Maar voorlopig ben ik een beetje huiverig voor zo'n conclusie, vooral, omdat alle late exemplaren, voor zover tenminste het geslacht vermeld wordt, wijfjes waren. Pas wanneer late verse mannetjes gevangen worden, ben ik ook zonder kweken overtuigd van het bestaan van een partiële generatie.

In elk geval blijkt ook deze zo algemeen voorkomende vlinder nog wel de moeite van nauwkeurig observeren waard en ik houd me dan ook zeer aanbevolen voor verdere mededelingen.

Summary

The attention is drawn to the long flying time of *Maniola jurtina* L. Specimens are seen as early as the beginning of May and as late as the middle of October, so that the question is raised whether the species may produce a partial second brood in favourable seasons.

Amsterdam-Z2, Oude IJselstraat 12III, Maart 1954.

Het voorkomen van *Operophtera fagata* Scharfenberg in Limburg. Op 16 November fietste ik naar de bossen van Vaals om *fagata* machtig te worden. Het eerste uur van nauwkeurig bekijken van alle boomstammen bracht mij maar één exemplaar op. Toevallig ontdekte ik weldra nummer twee, doordat een klein vleugelpuntje onder een braamblad voor mijn voeten te zien was. Ik veranderde van tactiek en nu bleek mij, dat ik de juiste manier van zoeken gevonden had. Niet tegen de stammen, maar op de bosbodem zit *fagata*, onder dorre bladeren en onder stenen. In korte tijd had ik een groot aantal gevonden. Van de Vaalse bossen ging ik toen naar de bossen van Holset en Vijlen en ook hier bleek *fagata* in groot aantal voor te komen, zelfs zo, dat bijna in ieder spinneweb wel één of meer slachtoffers te vinden waren. Terloops zij nog vermeld, dat ik die dag naast honderden *fagata*'s slechts een drietal *brumata*'s heb waargenomen.

J. LUKKIEN, Pastoor van der Heydenlaan 9, Chèvremont.

Gebruikte insectendozen. De heer P. VAN DER WIEL biedt 20 gebruikte insectendozen aan van verschillend formaat. Te zien en te bevragen bij het Zoölogisch Museum, Zeeburgerdijk 21, Amsterdam-O.

Verhuisd: W. NIJVELDT, naar Diedenweg 89 Wageningen. P. VAN DER WIEL, naar Utrechtseweg 366, Doorwerth.